TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2023. gada 4. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2011/7/ES – Maksājumu kavējumu novēršana komercdarījumos – 6. pants – Fiksēta minimālā summa 40 EUR apmērā kā kompensācija par atgūšanas izmaksām, kas radušās kreditoram – Maksājumu kavējumi saistībā ar secīgi izpildāmiem līgumiem – Fiksēta kompensācija, kas maksājama par katru maksājuma kavējumu – Pienākums nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu iedarbību – Pienākums interpretēt atbilstoši Savienības tiesībām – Valsts privāttiesību vispārējie principi

Lietā C-78/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Vrchní soud v Praze* (Augstā tiesa Prāgā, Čehijas Republika) iesniegusi ar 2022. gada 24. janvāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 7. februārī, tiesvedībā

ALD Automotive s.r. o.

pret

DY, kas rīkojas kā *GEDEM-STAV a.s.* maksātnespējas procesa administrators,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Safjans [*M. Safjan*], tiesneši N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents) un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerāladvokāts: A. Rants [*A. Rantos*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *ALD Automotive s.r. o.* vārdā – *J. Melkus*, *advokát*,

– Čehijas Republikas valdības vārdā – *A. Edelmannová*, *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *G. Gattinara* un *P. Ondrůšek*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – čehu.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (OV 2011, L 48, 1. lpp.) 6. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *ALD Automotive s.r. o.* (turpmāk tekstā – "*ALD*") un DY, kas rīkojas kā parādnieces sabiedrības *GEDEM-STAV a.s.* (turpmāk tekstā – "*Gedem*") maksātnespējas procesa administrators, par prasību noteikt fiksētu kompensāciju par atgūšanas izmaksām, kas *ALD* radušās kavētu maksājumu dēļ saistībā ar pieciem secīgi izpildāmiem līgumiem, kuri noslēgti starp šo sabiedrību un *Gedem*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2011/7 3. un 19. apsvērumā ir noteikts:

"(3) Daudzi maksājumi komercdarījumos starp tirgus dalībniekiem vai starp tirgus dalībniekiem un publiskām iestādēm tiek veikti vēlāk, nekā noteikts līgumā vai izklāstīts vispārējos tirdzniecības nosacījumos. Lai gan preces ir piegādātas vai pakalpojumi sniegti, daudzi ar tiem saistītie rēķini tiek maksāti, ievērojami kavējot termiņu. Šādi maksājumu kavējumi nelabvēlīgi ietekmē likviditāti un apgrūtina uzņēmumu finanšu pārvaldību. Tie ietekmē arī uzņēmumu konkurētspēju un rentabilitāti, ja kreditoram maksājuma kavējuma dēļ ir nepieciešams ārējs finansējums. [..]

[..]

(19) Lai atturētu [no] maksājumu kavējumiem, ir nepieciešama taisnīga kompensācija kreditoriem par atgūšanas izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ. Atgūšanas izmaksās būtu jāiekļauj arī saistītās administratīvās izmaksas un kompensācija par iekšējām izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ, un tām šajā direktīvā būtu jāparedz fiksēta minimālā summa, ko var piemērot kopā ar nokavējuma procentiem. Fiksētas summas veidā noteiktas kompensācijas mērķim vajadzētu būt ar atgūšanu saistīto administratīvo un iekšējo izmaksu samazināšanai. [..]"

4 Šīs direktīvas 1. panta "Priekšmets un piemērošanas joma" 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Šīs direktīvas mērķis apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu un jo īpaši [mazo un vidējo uzņēmumu (MVU)] konkurētspēju.

2. Šo direktīvu piemēro visiem maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos."

5 Saskaņā ar minētās direktīvas 2. pantu:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

"1) "komercdarījumi" ir darījumi starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, kuru rezultāts ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

[..]

4) "maksājuma kavējums" ir maksājuma neveikšana līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā, ja ir izpildīti 3. panta 1. punktā vai 4. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi;

[..]

8) "maksājamā summa" ir pamatsumma, kas būtu bijusi jāmaksā līgumā vai tiesību aktos noteiktajā maksājuma termiņā, ieskaitot rēķinā vai līdzvērtīgā maksājuma pieprasījumā norādītos piemērojamos nodokļus, nodevas un maksas;

[..]."

6 Šīs pašas direktīvas 3. panta "Darījumi starp uzņēmumiem" 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos starp uzņēmumiem kreditoram bez vajadzības atgādināt ir tiesības uz nokavējuma procentiem, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus; un

b) kreditors nav laikus saņēmis maksājamo summu, izņemot gadījumus, kad parādnieks nav atbildīgs par nokavējumu."

7 Direktīvas 2011/7 6. pantā "Atgūšanas izmaksu kompensācija" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka – ja saskaņā ar 3. vai 4. pantu komercdarījumos kļūst maksājami nokavējuma procenti – kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz fiksētu summu 40 [EUR] apjomā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētā fiksētā summa ir maksājama bez vajadzības atgādināt un kā kompensācija kreditoram par atgūšanas izmaksām.

3. Papildus 1. punktā minētajai fiksētajai summai kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka saprātīgu kompensāciju par jebkādām atgūšanas izmaksām, kas pārsniedz minēto fiksēto summu un kas radušās parādnieka maksājuma kavējuma dēļ. Tās varētu ietvert izdevumus, kas radušies, *inter alia*, algojot juristu vai parādu piedziņas aģentūru."

8 Šīs direktīvas 7. panta "Netaisni līguma noteikumi un prakse" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis paredz, ka līguma noteikums vai prakse attiecībā uz maksājuma dienu vai termiņu, nokavējuma procentu likmi vai atgūšanas izmaksu kompensāciju nav izpildāma vai rada iemeslu prasībai par zaudējumu atlīdzību, ja tā ir redzami netaisna pret kreditoru.

Nosakot, vai līguma noteikums vai prakse ir redzami netaisna pret kreditoru šā punkta pirmās daļas nozīmē, ņem vērā visus lietas apstākļus, tostarp:

[..]

c) to, vai parādniekam ir objektīvs iemesls novirzīties no [..] vai no 6. panta 1. punktā minētās fiksētās summas.

[..]"

Čehijas tiesības

9 *Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* (Likums Nr. 89/2012, ar ko izveido Civilkodeksu) 2. panta 3. punktā ir noteikts:

"Tiesību normas interpretācija un piemērošana nedrīkst būt pretrunā vispārpieņemtiem morāles principiem vai novest pie nežēlīgas rīcības vai netaisnīguma, kas aizskar parasta cilvēka jūtīgumu."

10 *Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích* (Valdības dekrēts Nr. 351/2013, ar ko nosaka nokavējuma procentu un parāda atgūšanas izmaksu apmēru, tiesas iecelto maksātnespējas procesa administratoru un juridiskās personas vadības locekļa atlīdzību un precizē konkrētus jautājumus *Oficiālajā Vēstnesī* saistībā ar civiliem un komerciāliem paziņojumiem un juridisko un fizisko personu valsts reģistriem, trasta fondiem un informāciju par patiesajiem labuma guvējiem; turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 351/2013") 3. pantā ir paredzēts:

"Savstarpēju komersantu saistību gadījumā vai ja savstarpējas saistības starp komersantu un līgumslēdzēju iestādi, kas veic pasūtījumu saskaņā ar publisko iepirkumu tiesībām, veido pienākums piegādāt preces vai sniegt pakalpojumus līgumslēdzējai iestādei, katra parāda atgūšanas izmaksu minimālais apmērs ir 1200 [Čehijas kronu (CZK) (aptuveni 50 EUR)]."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

11 Saskaņā ar Čehijas tiesībām dibinātās sabiedrības *ALD* un *Gedem* noslēdza piecus līgumus par kustamas mantas nomu (turpmāk tekstā – "pamatlietā aplūkotie līgumi"). Saskaņā ar šiem līgumiem piemērojamajiem vispārīgajiem nosacījumiem *ALD* bija jāizsniedz atsevišķi rēķini par summām, kas maksājamas kā atlīdzība par *Gedem* sniegtajiem pakalpojumiem šo līgumu izpildē. *Gedem* šīs summas bija jāsamaksā rēķinos norādītajā termiņā.

12 Tomēr noteiktajos termiņos *Gedem* nesamaksāja 25 saskaņā ar pamatlietā aplūkotajiem līgumiem maksājamās summas, kas kopā ir 206 799,13 CZK (aptuveni 8750 EUR), par laikposmiem no 2016. gada 27. aprīļa līdz 2016. gada 30. septembrim.

13 Ar 2017. gada 12. aprīļa rīkojumu *Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích* (Hradeckrāloves Apgabaltiesas Pardubices nodaļa, Čehijas Republika) konstatēja *Gedem* maksātnespēju, pasludināja to par bankrotējušu un iecēla DY par tās maksātnespējas procesa administratoru.

14 Šajā procedūrā *ALD*, pamatojoties uz Dekrēta Nr. 351/2013 3. pantu, lūdza samaksāt parādu, pieskaitot nokavējuma procentus, kā arī fiksētu summu 1200 CZK kā atgūšanas izmaksas par katru no 25 maksājamām summām saskaņā ar pieciem pamatlietā aplūkotajiem līgumiem, proti, kopā 30 000 CZK (aptuveni 1250 EUR).

15 Pēc tam, kad DY bija cēlis iebildumus par šīs fiksētās summas samaksu, *ALD* cēla prasību *Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích* (Hradeckrāloves Apgabaltiesas Pardubices nodaļa), lūdzot konstatēt tās tiesības uz fiksētu kompensāciju par atgūšanas izmaksām, kas radušās par katru no 25 summām, kuras jāmaksā saskaņā ar pieciem pamatlietā aplūkotajiem līgumiem.

16 Ar 2018. gada 28. maija spriedumu šī tiesa *ALD* prasību daļēji apmierināja, piešķirdama tai fiksētu kompensāciju par atgūšanas izmaksām 1200 CZK apmērā attiecībā uz prasījumiem, kas izriet no katra no pieciem līgumiem, proti, kopā 6000 CZK (aptuveni 250 EUR), un pārējā daļā prasību noraidīja.

17 *ALD* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā *Vrchní soud v Praze* (Augstā tiesa Prāgā, Čehijas Republika), kas minēto spriedumu atstāja negrozītu. Šī tiesa uzskatīja, ka šajā gadījumā fiksēta kompensācija par atgūšanas izmaksām ir maksājama tikai vienreiz par katru no pieciem līgumiem neatkarīgi no to maksājumu skaita, kas nav veikti noteiktajā termiņā.

18 *ALD* par šiem spriedumiem cēla prasību *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa, Čehijas Republika), kura ar 2020. gada 24. novembra spriedumu atcēla *Vrchní soud v Praze* (Augstā tiesa Prāgā) spriedumu un nodeva tai lietu atpakaļ, pārējā daļā šo prasību noraidīdama. *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) uzskatīja, ka, neizvērtēdama nepieciešamību vērsties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu, pamatojoties uz LESD 267. pantu, lai gan *ALD* bija norādījusi uz nepieciešamību interpretēt valsts tiesisko regulējumu atbilstoši Savienības tiesībām, iesniedzējtiesa nav ievērojusi šīs sabiedrības tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, kas garantētas Čehijas Konstitūcijā.

19 Ciktāl pamatlietā aplūkotie līgumi ietver secīgu atlīdzību maksāšanu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai – lai sasniegtu Direktīvas 2011/7 mērķi – kreditoram ir jāsaņem šīs direktīvas 6. panta 1. punktā paredzētā fiksētā summa par katru maksājuma kavējumu, kas noticis, izpildot tikai vienu līgumu, tostarp tad, ja maksājumi, kas nav veikti noteiktajā termiņā, attiecas uz nelielām vai pat par šo fiksēto summu mazākām summām, vai arī pietiek ar to, ka šis kreditors saņem vienu fiksētu summu par visiem kavētajiem maksājumiem, kas radušies šī līguma izpildē. Šī tiesa šaubās arī par iespēju valsts tiesai noraidīt prasību, kas ir pamatota ar pirmo interpretāciju, gadījumā, ja šī prasība būtu "pretrunā vispārpieņemtiem morāles principiem" ([Likuma Nr. 89/2012] 2. panta 3. punkts)".

20 Šādos apstākļos *Vrchní soud v Praze* (Augstā tiesa Prāgā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Kādiem kritērijiem ir jābūt izpildītiem, lai rastos prasījums par vismaz 40 EUR fiksētas summas atgūšanu, kas ir paredzēta direktīvas [2011/7] 6. panta 1. punktā līgumu par atkārtotiem vai turpinātiem pakalpojumiem gadījumā?

2) Vai dalībvalstu tiesas, balstīdamās uz privāto tiesību vispārējiem principiem, var atteikties apmierināt pieteikumu, kas pamatots ar direktīvas [2011/7] 6. panta 1. punktu?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša – ar kādiem nosacījumiem dalībvalstu tiesas var atteikties piespriest prasījuma summu, kas paredzēta direktīvas [2011/7] 6. panta 1. punktā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

21 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 3. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja vienā un tajā pašā līgumā ir paredzēti periodiski maksājumi, no kuriem katrs ir jāveic noteiktā termiņā, šī 6. panta 1. punktā paredzētā minimālā fiksētā summa 40 EUR ir maksājama kā kompensācija kreditoram par atgūšanas izmaksām par katru maksājuma kavējumu vai arī šī fiksētā summa ir maksājama tikai vienreiz, izpildot vienu līgumu, neatkarīgi no šajā laikposmā neveikto maksājumu skaita.

22 Pirmkārt, Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka gadījumos, kad komercdarījumos šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē ir maksājami nokavējuma procenti, kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz 40 EUR lielu fiksētu summu. Turklāt šī 6. panta 2. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, lai šī fiksētā minimālā summa būtu maksājama automātiski pat tad, ja parādniekam nav bijis atgādinājuma, un teikts, ka minētās summas mērķis ir atlīdzināt kreditoram radušās atgūšanas izmaksas. Visbeidzot, minētā 6. panta 3. punktā kreditoram ir atzītas tiesības papildus fiksētajai minimālajai summai 40 EUR pieprasīt no parādnieka saprātīgu kompensāciju par visām citām atgūšanas izmaksām, kas pārsniedz minēto fiksēto summu un kas radušās parādnieka maksājuma kavējuma dēļ.

23 Jēdziens "maksājuma kavējums", kas ir pamatā kreditora tiesībām saņemt no parādnieka ne tikai nokavējuma procentus atbilstoši Direktīvas 2011/7 3. panta 1. punktam, bet arī fiksētu minimālo summu 40 EUR saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 1. punktu, minētās direktīvas 2. panta 4. punktā ir definēts kā jebkurš maksājums, kas nav veikts līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā. Tā kā šī pati direktīva saskaņā ar tās 1. panta 2. punktu attiecas uz "visiem maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos", šis jēdziens "maksājuma kavējums" ir piemērojams katram komercdarījumam, aplūkotam individuāli (spriedums, 2022. gada 1. decembris, *DOMUS-Software*, C-370/21, EU:C:2022:947, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Otrkārt, Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punktā ir definēti fiksētas minimālās summas 40 EUR iekasējamības nosacījumi, attiecībā uz komercdarījumiem starp uzņēmumiem atsaucoties uz šīs direktīvas 3. pantu. Šī pēdējā minētā panta 1. punktā noteikts – dalībvalstis nodrošina, ka šādos komercdarījumos kreditors, kas ir izpildījis savus pienākumus un nav saņēmis maksājamo summu noteiktajā termiņā, ir tiesīgs saņemt nokavējuma procentus bez vajadzības atgādināt, izņemot gadījumus, kad parādnieks nav atbildīgs par šo kavējumu (spriedums, 2022. gada 1. decembris, *DOMUS-Software*, C-370/21, EU:C:2022:947, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

25 No tā izriet, ka – tāpat kā Direktīvas 2011/7 3. panta 1. punktā paredzētās tiesības saņemt nokavējuma procentus – arī tiesības uz šīs direktīvas 6. panta 1. punktā paredzēto fiksēto minimālo summu, kas rodas "maksājumu kavējuma" dēļ minētās direktīvas 2. panta 4. punkta izpratnē, ir saistītas ar "komercdarījumiem", kas tiek aplūkoti individuāli. Šie procenti, tāpat kā šī fiksētā summa, kļūst maksājami automātiski, beidzoties šīs pašas direktīvas 3. panta 3.–5. punktā paredzētajam maksājuma termiņam, ja vien ir izpildīti tā 1. punktā paredzētie nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 1. decembris, *DOMUS-Software*, C-370/21, EU:C:2022:947, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Tātad Direktīvas 2011/7 6. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fiksētā minimālā summa 40 EUR ir maksājama kā kompensācija par atgūšanas izmaksām kreditoram, kas ir izpildījis savas saistības, par katru maksājumu, kurš nav veikts noteiktajā termiņā, kā atlīdzība par komercdarījumu, kas apliecināts rēķinā vai līdzvērtīgā samaksas pieprasījumā, tostarp tad, ja ir kavēti vairāki periodiski maksājumi viena un tā paša līguma izpildē, ja vien parādnieks nav atbildīgs par šiem kavējumiem (spriedums, 2022. gada 1. decembris, *DOMUS-Software*, C-370/21, EU:C:2022:947, 24.–26. punkts un tajos minētā judikatūra).

27 Treškārt, šo Direktīvas 2011/7 6. panta interpretāciju apstiprina tās mērķis. Proti, no šīs direktīvas 1. panta 1. punkta, lasot to kopsakarā ar tās 3. apsvērumu, izriet, ka tās mērķis ir ne tikai atturēt no maksājumu kavējumiem, novēršot to, ka tie ir finansiāli izdevīgi parādniekam šādā situācijā rēķinā iekļautās zemās vai nulles nokavējuma procentu likmes dēļ, bet arī efektīvi aizsargāt kreditoru no šādiem kavējumiem, nodrošinot tam pēc iespējas pilnīgāku kompensāciju par atgūšanas izmaksām, kas tam radušās. Šajā ziņā šīs direktīvas 19. apsvērumā ir noteikts, ka, pirmām kārtām, atgūšanas izmaksās būtu jāiekļauj arī administratīvo izmaksu atgūšana un kompensācija par iekšējām izmaksām, kas radušās maksājumu kavējumu dēļ, un, otram kārtām, fiksētas summas kompensācijai būtu jābūt vērstai uz to, lai samazinātu ar atgūšanu saistītās administratīvās un iekšējās izmaksas (spriedums, 2022. gada 1. decembris, *DOMUS-Software*, C-370/21, EU:C:2022:947, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Ja parādnieks viena un tā paša līguma izpildē pieļauj periodiskus maksājumu kavējumus, tā sekas nevar būt tādas, ka fiksētā minimālā summa, kas maksājama kā kompensācija par atgūšanas izmaksām par katru maksājuma kavējumu, tiek samazināta līdz vienreizējai fiksētai summai. Šāds samazinājums vispirms atņemtu lietderīgo iedarbību Direktīvas 2011/7 6. pantam, kura mērķis, kā uzsvērts šī sprieduma iepriekšējā punktā, ir ne tikai atturēt no šiem maksājumu kavējumiem, bet arī atlīdzināt ar šīm summām "kreditoram radušās atgūšanas izmaksas", jo šīm izmaksām ir tendence palielināties proporcionāli to maksājumu skaitam un summām, kuras debitors nesamaksā noteiktajā termiņā. Turklāt minētais samazinājums nozīmē, ka parādniekam tiek piešķirta atkāpe no šīs direktīvas 6. panta 1. punkta, un tas nozīmētu, ka viņš tiek daļēji atbrīvots no finansiālā sloga, kas izriet no viņa pienākuma par katru noteiktajā termiņā neveikto maksājumu samaksāt fiksētu summu 40 EUR, un šī atkāpe nav pamatota ne ar kādu "objektīvu iemeslu" minētās direktīvas 7. panta 1. punkta otrās daļas c) apakšpunkta izpratnē (šajā nozīme skat. spriedumu, 2022. gada 1. decembris, *DOMUS-Software*, C-370/21, EU:C:2022:947, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Tomēr rakstveida apsvērumos Čehijas valdība apgalvo: tas, ka kreditors apvieno vairākas fiksētas summas, ja kavēti vairāki periodiski maksājumi viena un tā paša līguma izpildē, būtu pretrunā Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punkta mērķim, kas ir piedāvāt saprātīgu kompensāciju par šim kreditoram faktiski radītajām izmaksām, lai atturētu no maksājumu kavējumiem. Šīs valdības ieskatā šāda apvienošana nozīmē, ka kreditoram par kopējām izmaksām, kas radušās, atgūstot vairākus prasījumus no viena parādnieka viena un tā paša līguma izpildē, tiek piešķirta vienreizēja kompensācija, kas pārsniedz faktiski radušās un ar atgūšanu saistītās administratīvās un iekšējās izmaksas. Taču šajā tiesību normā paredzētās fiksētas summas kompensācijas mērķis esot atspoguļot kreditoram faktiski radušās izmaksas un tai neesot soda rakstura.

30 Šajā ziņā Tiesa jau ir precizējusi, ka Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktā paredzētās tiesības uz "saprātīgu" kompensāciju par "jebkādām atgūšanas izmaksām, kas pārsniedz minēto fiksēto summu un kas radušās parādnieka maksājuma kavējuma dēļ", attiecas uz jebkādām atgūšanas izmaksām, kuras pārsniedz minimālo summu 40 EUR, uz ko kreditoram automātiski ir tiesības saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 1. punktu, ja saskaņā ar minētās direktīvas 3. pantu par

komercdarījumu ir maksājami nokavējuma procenti. Tādējādi šāda kompensācija nevar ietvert nedz to šo izmaksu daļu, kas jau ir nosegta ar fiksēto minimālo summu 40 EUR, nedz izmaksas, kas šķiet pārmērīgas, ņemot vērā visus lietas apstākļus (spriedums, 2022. gada 20. oktobris, *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 39. punkts).

31 Tādējādi uz Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktu nevar atsaukties, lai ierobežotu kreditora tiesības saņemt šīs direktīvas 6. panta 1. punktā paredzēto fiksēto summu. Savukārt šī sprieduma iepriekšējā punktā noteiktajās robežās var tostarp ņemt vērā faktu, ka atlīdzība par komercdarījumiem, ko šis parādnieks tam nav samaksājis noteiktajā termiņā, ir bijusi pamats vienotam prasījumam, lai novērtētu, vai citu atgūšanas izmaksu, kas radušās parādnieka maksājuma kavējuma dēļ, kompensācija ir saprātīga (spriedums, 2022. gada 20. oktobris, *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 40. punkts).

32 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 3. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja vienā un tajā pašā līgumā ir paredzēti periodiski maksājumi un katrs no tiem ir jāveic noteiktā termiņā, šī 6. panta 1. punktā paredzētā fiksētā minimālā summa 40 EUR ir jāmaksā kreditoram kā kompensācija par atgūšanas izmaksām par katru maksājuma kavējumu.

Par otro jautājumu

33 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar šī panta 3. punktu un šīs direktīvas 7. panta 1. punkta otrās daļas c) apakšpunktu ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka valsts tiesa, pamatojoties uz valsts privāttiesību vispārējiem principiem, atsaka vai samazina šajā pirmajā tiesību normā paredzēto fiksēto summu, ja maksājumu kavējumi viena un tā paša līguma izpildē attiecas it īpaši uz summām, kas ir nelielas vai pat mazākas par šo fiksēto summu.

Par pieņemamību

34 Eiropas Komisija pauž šaubas par otrā jautājuma pieņemamību, jo tas esot hipotētisks. Proti, pamatlietā kopējā pamatparāda summa esot daudz lielāka nekā fiksētās kompensācijas kopējā summa, kas prasīta atbilstoši Dekrēta Nr. 351/2013 3. pantam, ar kuru valsts tiesībās ir transponēts Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punkts.

35 Šajā ziņā jāatgādina, ka – Tiesai un valsts tiesām sadarbojoties atbilstoši LESD 267. pantam – tikai valsts tiesai, kas izskata pamatlietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu nozīmīgums lietā. Tādēļ, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jālemj (spriedums, 2022. gada 8. decembris, *Google* (Apgalvoti nepilnīga satura atsaistīšana), C-460/20, EU:C:2022:962, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Atteikties lemt par valsts tiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesību apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2022. gada 8. decembris, *Google* (Apgalvoti nepilnīga satura atsaistīšana), C-460/20, EU:C:2022:962, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Protams, šajā gadījumā, kā to norāda Komisija, kopējā pamatparāda summa ir lielāka nekā prasītā kopējā fiksētās kompensācijas summa. Tomēr no tā neizriet, ka uzdotais jautājums būtu hipotētisks. Proti, tā kā iesniedzējtiesas nolēmumā šajā ziņā nav skaidras norādes, nevar izslēgt, ka daži no 25 pamatlietā aplūkotajiem maksājumiem, kas nav veikti noteiktajā termiņā, ir nelieli vai pat mazāki par šī dekrēta 3. pantā noteikto fiksēto summu atbilstoši šīs direktīvas 6. panta 1. punktam.

38 Tālab šis jautājums ir jāizskata pēc būtības.

Par lietas būtību

39 Vispirms ir jāatgādina, ka Savienības tiesību pārākuma princips tostarp liek valsts tiesām, lai nodrošinātu visu Savienības tiesību normu efektivitāti, savas iekšējās tiesības interpretēt cik vien iespējams atbilstīgi Savienības tiesībām (spriedumi, 1990. gada 13. novembris, *Marleasing*, C-106/89, EU:C:1990:395, 8. punkts, un 2022. gada 18. janvāris, *Thelen Technopark Berlin*, C-261/20, EU:C:2022:33, 26. punkts).

40 Konkrētāk, valsts tiesai, kura izskata lietu, kā tas ir šajā gadījumā, tikai starp privātpersonām, līdzko tai ir jāpiemēro valsts tiesību normas, kas ir pieņemtas, lai transponētu direktīvu, tās ir jāinterpretē, cik vien tas ir iespējams, ņemot vērā šīs direktīvas tekstu, kā arī tās mērķi, lai rastu risinājumu, kas atbilst tās mērķim, neskarot noteiktus ierobežojumus, tostarp valsts tiesību interpretācijas *contra legem* aizliegumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 18. janvāris, *Thelen Technopark Berlin*, C-261/20, EU:C:2022:33, 27. un 28. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

41 Šajā gadījumā, lai gan iesniedzējtiesa ir minējusi valsts privāttiesību vispārējos principus, un it īpaši principu, kas aizliedz interpretēt un piemērot tiesību normu pretēji vispārpieņemtiem morāles principiem, tā nav norādījusi, ka šie principi liegtu interpretēt piemērojamās valsts tiesību normas atbilstoši Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punktam, lasot to kopsakarā ar šī panta 3. punktu un šīs direktīvas 7. panta 1. punkta otrās daļas c) apakšpunktu.

42 Šādos apstākļos atļaut valsts tiesai atteikt vai samazināt Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punktā minēto fiksēto summu nozīmētu ļaut tai atkāpties no tās pienākuma nodrošināt šīs tiesību normas pilnīgu iedarbību, kā to ir interpretējusi Tiesa 2022. gada 20. oktobra spriedumā *BFF Finance Iberia* (C-585/20, EU:C:2022:806) un 2022. gada 1. decembra spriedumā *DOMUS-Software* (C-370/21, EU:C:2022:947).

43 Ņemot vērā iepriekš minētos iemeslus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar šī panta 3. punktu un šīs direktīvas 7. panta 1. punkta otrās daļas c) apakšpunktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka valsts tiesa atsaka vai samazina pirmajā no šīm tiesību normām paredzēto fiksēto summu, balstoties uz valsts privāttiesību vispārējiem principiem, tostarp tad, ja maksājumu kavējumi viena un tā paša līguma izpildē attiecas it īpaši uz nelielām vai par šo fiksēto summu mazākām summām.

Par trešo jautājumu

44 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, uz trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

45 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos 6. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 3. pantu,**

   ir jāinterpretē tādējādi, ka

   tad, ja vienā un tajā pašā līgumā ir paredzēti periodiski maksājumi un katrs no tiem ir jāveic noteiktā termiņā, šī 6. panta 1. punktā paredzētā fiksētā minimālā summa 40 EUR ir jāmaksā kreditoram kā kompensācija par atgūšanas izmaksām par katru maksājuma kavējumu.

2) **Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar šī panta 3. punktu un šīs direktīvas 7. panta 1. punkta otrās daļas c) apakšpunktu,**

   ir jāinterpretē tādējādi, ka

   tam ir pretrunā tas, ka valsts tiesa atsaka vai samazina pirmajā no šīm tiesību normām paredzēto fiksēto summu, balstoties uz valsts privāttiesību vispārējiem principiem, ieskaitot, ja maksājumu kavējumi viena un tā paša līguma izpildē attiecas it īpaši uz nelielām vai par šo fiksēto summu mazākām summām.

[Paraksti]